

Ірина Бабійчук: «Виїзні заняття – ефективна форма навчання, яка потребує подальшого вдосконалення і поширення»

На початку третього тисячоліття людина в більшій мірі вразлива перед надзвичайними ситуаціями, ніж у давнину, оскільки до стихійних лих додалися небезпеки техногенного і соціального характеру, радіаційні, хімічні, бактеріологічні загрози та терористичні прояви. В цих умовах потрібен більш якісний підхід до організації навчання населення як передумови щодо запобігання їх виникненню. Мабуть, не знайдеться фахівця у цій сфері діяльності, який заперечуватиме потребу розширення практичної складової занять із предмету, який стосується безпеки нашого життя. Очевидно, що крім лекційних та семінарських форм занять назріла потреба освоювати і третій розділ навчальних планів – практичні заняття. Це і стало основною темою розмови з провідним фахівцем Інституту державного управління у сфері цивільного захисту Іриною БАБІЙЧУК.

– Навчання населення у питаннях цивільного захисту. Наскільки цей напрямок сьогодні є актуальним? Які органи здійснюють цю роботу на державному рівні?

– Статистичні дані показують, що дев'ять загроз із дванадцяти є наслідками діяльності людини. Тільки на пожежах минулого року загинули 1872 громадяни, щодня в Україні виникає майже 200 пожеж, гине 5 та травмується 4 людини, знищується 50 будинків та 10 одиниць техніки. І все це, переважно, є наслідком необізнаності з правилами пожежної та особистої безпеки.

Тому сьогодні на перше місце у забезпеченні життєдіяльності виходить отримання знань, які дадуть можливість вижити за будь-яких катаклізмів. Для цього, у першу чергу, людині необхідно володіти певними вміннями, пройти відповідну систему функціонального навчання.

Функціональне навчання – це навчання осіб, які за класифікацією професій належать до керівників, професіоналів і фахівців, з

метою набуття та систематичного оновлення спеціальних знань, умінь і навичок з питань цивільного захисту.

Реалізацію державної політики щодо функціонального навчання фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту проводять навчально-методичні центри сфери цивільного захисту. Зупинюся на головному аспекті – на якості навчання педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту.

– У будь-якому предметі педагогічна майстерність рід надто важлива. Що ви вкладаєте в поняття якості навчання педагогічних працівників?

– Дуже часто у виступах, на семінарах або просто у розмовах на професійні теми звучить думка, що у будь-якого викладача необхідно розвивати педагогічну майстерність. Одні вважають, що педагогічна майстерність це природний талант людини, інші бачать у цьому величезну працю, постійний пошук та безперервну освіту.

Майстерність в широкому розумінні характеризується, як виняткове вміння фахівця в певній діяльності досягати найкращих показників при найменших затратах праці, часу і матеріалів. І в першу чергу викладач повинен вміти інтегрувати знання як в самому предметі, так і володіти великими знаннями споріднених предметів. Він повинен знати різноманітні історичні відомості, цікаві факти, приклади сучасного етапу розвитку науки, якій навчає слухачів, знати цілі й завдання навчання, а також розуміти і володіти методами навчання.

На жаль, як показало вивчення організації проведення навчання на місцях, рівень майстерності викладачів потребує вдосконалення. Лекції малоінформативні та нецікаві, слухачам доводять застарілу статистику. І все це подається, у кращому разі, у вигляді примітивних презентацій. Мало хто із викладачів використовує сучасні та інтерактивні методи навчання.

– Отже, як я Вас зрозумів, сьогодні однією із важливих проблем є осучаснення якості навчання? Тоді до яких заходів слід вда-

тися? Що в цьому напрямку робить Інститут державного управління у сфері цивільного захисту?

– Підвищення кваліфікації педагогічних працівників має здійснюватися шляхом проходження додаткової спеціальної підготовки у сфері цивільного захисту, яка забезпечуватиме підвищення кваліфікації за спеціальністю та розширить їхні знання, уміння і практичні навички, необхідні для проведення відповідних навчань.

В Інституті державного управління у сфері цивільного захисту в 2016 році започатковано короткострокове підвищення кваліфікації педагогічних працівників, викладачів, методистів та майстрів виробничого навчання регіональних навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності за 72-годинною навчальною програмою. За два минулих семестри таке заняття пройшли 109 педагогічних працівників навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту.

Разом із традиційними методами навчання викладачі використовували виїзні практичні заняття, оскільки це більше активізувало слухачів до спільної роботи, розвивало індивідуальні здібності та можливості, ерудицію та увагу, сприяло діалогу та виявленню суперечливих питань у системі навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. Головне завдання таких занять – закріплення, переведення у довготривалу пам'ять теоретичних знань, розширення їх професійних умінь, необхідних для виконання посадових обов'язків.

– Очевидно, що Ви прихильник ідеї розвитку практичної складової навчання. Розкажіть детальніше про цей напрямок роботи.

– Як свідчить практика, цього навчального року найбільшу зацікавленість у слухачів короткострокового підвищення кваліфікації викликали саме виїзні заняття. Їх особливістю стала наближеність функціонального навчання до реальних підприємств, що дозволяє під-

